

Ældresagen
Snorresgade 17-19
2300 København S

Vedrørende brug af mundbind og visir under COVID-19

12. juni 2020

Sagsnr. 04-0100-830/
Reference HEMM

Tak for henvendelsen, dateret 14. maj 2020, vedrørende brug af mundbind og visir under COVID-19 pandemien. Sundhedsstyrelsen beklager den lange svartid.

Sundhedsstyrelsen udarbejder anbefalinger vedrørende smitteforebyggende tiltag generelt i samfundet, hvorimod retningslinjer vedrørende infektionshygiejne, brug af værnemidler mv. i *pleje-og sundhedssektoren* henhører under Statens Seruminstitut, Central Enhed for Infektionshygiejne (CEI). Vi har derfor inddraget SSI i den del af nedenstående besvarelse, der vedrører anbefalinger for brug af værnemidler i pleje/omsorgssituationer.

Sundhedsstyrelsen har den 10. maj 2020 udsendt generelle anbefalinger vedrørende forebyggelse af smittespredning¹ og 12. maj 2020 udsendt reviderede anbefalinger rettet særligt til personer i øget risiko². Vi er ikke bekendt med hvilke konkrete udtalelser på statsministerens pressemøde 12. maj, som Ældresagen henviser til. De udtalelser vedrørende brug af værnemidler/barrierer i det offentlige rum, som fremkom på pressemødet, må vi antage bygger på Sundhedsstyrelsens notat til Sundheds- og Ældreministeriet med titlen *Vedrørende bredere anvendelse af mundbind i det offentlige rum*, dateret 30. april 2020.

Det følgende omhandler dagligdags situationer i det offentlige rum eller i ældreplejen, hvor de involverede personer ikke har symptomer på eller påvist COVID-19. Ved håndtering af patienter med mistænkt eller påvist COVID-19 i sundheds- og plejesektoren skal de generelle retningslinjerne herfor følges.

Anbefalinger til personer i øget risiko for alvorligt forløb af COVID-19

Af *Håndtering af COVID-19: Anbefalinger til personer i øget risiko* (Sundhedsstyrelsen 12.05.2020) fremgår, at borgere i særlig risiko, ud fra et forsigtighedsprincip, kan overveje at bruge mundbind/maske (type II) eller an-

Sundhedsstyrelsen
Islands Brygge 67
2300 København S
Danmark
T +45 72 22 74 00
E sst@sst.dk
www.sst.dk

¹ <https://www.sst.dk/da/Udgivelser/2020/COVID-19-Forebyggelse-af-smittespredning>

² <https://www.sst.dk/da/Udgivelser/2020/Haandtering-af-COVID-19-Anbefalinger-til-personer-i-oeget-risiko>

sigtsvisir i situationer i fritids- eller arbejdsliv, hvor kontakt ansigt-til-ansigt indenfor 2 meters afstand ikke kan undgås. Som eksempel nævnes, at brug af mundbind kan overvejes i situationer i offentlig transport i myldretiden.

Sundhedsstyrelsen kan oplyse, at forslaget om eventuel brug af mundbind er formuleret på baggrund af faglige argumenter, der taler både for og imod brug i det offentlige rum. Der vurderes, at der ikke foreligger evidens for, at brug af mundbind i det offentlige rum nedsætter forekomsten af akut luftvejs sygdom blandt brugerne. Det er således ikke klart dokumenteret, at brug af maske er virksomt til beskyttelse af bæreren, således heller ikke når de bæres af personer i særlig risiko. Vi vurderer derfor ikke, at det foreliggende faglige grundlag kan underbygge en egentlig anbefaling af brug af mundbind i det offentlige rum. Vi finder dog grund til at nævne brug af mundbind hos personer i særlig risiko, som en mulighed, der kan overvejes af den enkelte, i udvalgte situationer og i en overgangsperiode med øget smittetryk, baseret på et forsigtighedsprincip. Opnåelse af en eventuel gavnlig effekt af at bære mundbind i det offentlige rum fordrer, at mundbindet håndteres korrekt, og at øvrige anbefalinger til forebyggelse af smittespredning følges, herunder vedrørende håndhygiejne og social distancering.

Adgang til værnemidler

Sundhedsstyrelsen har i det nævnte notat til Sundheds- og Ældreministeriet vedrørende brug af mundbind i det offentlige rum (*Vedrørende bredere anvendelse af mundbind i det offentlige rum*, 30. april 2020), gjort ministeriet opmærksomme på, at en eventuel generel anbefaling af brug af mundbind, herunder til særlige målgrupper, bør hænge sammen med, at disse grupper sikres adgang til mundbind.

Anbefalinger for brug af værnemidler i pleje/omsorgssituationer

Svarbidrag fra SSI:

COVID-19 smitter via kontakt- og dråbesmitte. Dråbesmitte sker fx ved udskillelse af mikroorganismer fra den smittedes luftveje under tale, hoste og nysen. Dråbesmitte er kendetegnet ved at dråberne har en størrelse, omfang og form der betyder at dråberne umiddelbart efter udskillelse begynder et fald mod jorden, og inden for få sekunder vil dråber ramme overflader og evt. gulv/jord.

SSI/CEI har udsendt Nationale Infektionshygiejniske Retningslinjer *NIR Generelle* og *NIR Supplerende*, med anbefalinger vedrørende infektionshygiejne i sundhedssektoren, herunder brug af værnemidler. I henhold til *NIR Generelle* og *NIR Supplerende* anbefales brug af øjenbeskyttelse eller visir samtidig med brug af maske, når der er tale om risiko for stænk, sprøjt og dråber med fx sekret uden infektion (*NIR Generelle*) eller mistænkt eller be-

kræftet infektion, afhængigt af infektionstype og smitemåde (NIR Supplerende).

Særligt vedrørende brug af værnemidler i sundheds- og plejesektoren under COVID-19 har SSI/CEI yderligere udsendt, og løbende opdateret, *Midlertidige anbefalinger for rationel brug af værnemidler ved mistænkt eller bekræftet COVID-19*³. Det fremgår heraf, at det er SSI/CEI's vurdering, på baggrund af den foreliggende videnskabelige litteratur, at både plejepersonale og borgere vil være tilstrækkeligt beskyttet ved at personalet anvender heldækkende ansigtsvisir, uden samtidig brug af maske, i situationer, hvor personalet udfører opgaver inden for en afstand på 1-2 m i forhold til borgeren, herunder ved hjælp til personlig pleje. Heldækkende ansigtsvisir betyder, at visir dækker fra øre til øre og fra hage til pande. Hvis visiret ikke dækker i alle arbejdsstillinger (fx i alle plejesituationer eller ved svælgpodning, hvor borgeren sidder i sin bil eller på en stol), skal der suppleres med maske. Det anbefales herudover, at plejepersonale anvender handsker og engangs-overtrækskittel/forklæde med lange ærmer i de nævnte situationer.

Efterlevelse af retningslinjer for brug af værnemidler i den kommunale ældrepleje

Efterlevelse af SSI/CEI's retningslinjer i den kommunale ældrepleje er i første omgang en ledelsesopgave hos driftsherrerne. Vi vil derfor henvise Ældresagen til at rette kontakt til de relevante kommuner.

Med venlig hilsen

Helene Marie Moustgaard
Læge, ph.d.

³ *Midlertidige anbefalinger for rationel brug af værnemidler ved mistænkt eller bekræftet COVID-19 - 4. udgave, 5. juni 2020*, https://hygiejne.ssi.dk/-/media/arkiv/subsites/infektionshygiejne/retningslinjer/covid19/midlertidige-anbefalinger-for-rationel-brug-af-vr-nemidler-05062020_ssi.pdf?la=da